

наявні природні ресурси та сприятливі умови життя.

Екологічна інфраструктура міста – це не тільки низка об’єктів але й система заходів, спрямованих на поліпшення екологічного стану міста та зниження екологічної небезпеки. До таких ефективних заходів відносяться: у сфері виробництва - розвиток «ощадливої логістики», тобто впровадження методик «ощадливого виробництва» і «6 сигм» з метою ресурсозбереження й виявлення джерел втрати ресурсів при здійсненні логістичних операцій; надання спеціалізованих наборів логістичних послуг, наприклад розвиток фреш-логістики, «холодної» логістики, автомобільної логістики, аграрної логістики, фармацевтичної логістики й т.п.; формування інтегрованої логістичної підтримки життєвого циклу продукції, що особливо актуально для наукомістких виробів і виробів з коротким життєвим циклом, наприклад комп’ютерної техніки, мобільних телефонів і т.п. [4]. Принципи сталої логістики не лише створюють умови для використання екологічних видів транспорту та охорони зовнішнього середовища, а й плідного розвитку транспортної системи та забезпечення через це високого рівня життя населення великих міст.

Література

1. Front-running cities changing transport, improving quality of life [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.eea.europa.eu/media/newsreleases/front-running-cities-changing-transport>
2. Тонконогая И. В. Формування системи критеріїв оцінки стану екологічної безпеки приморських міст / И. В. Тонконогая // Вісник Одеського державного екологічного університету. – 2008. – вип. 5. – С. 26-36.
3. Lafferty W. M. (1996) The politics of sustainable development: From global norms to national implementation // Environmental politics. – Vol. 5. – № 2. – P. 185-208.
4. Ібрагімхалілова Т. В. Потенціал розвитку ринку транспортно-логістичних послуг в Україні [Електронний ресурс] / Т. В. Ібрагімхалілова. // Ефективна економіка. – 2011. – № 5. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1352>

ПРИРОДНИЙ ПОТЕНЦІАЛ В СУЧАСНІЙ СТРУКТУРІ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Є. І. Масюк, студ.

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», м. Київ

Розвиток регіону базується на наявності природно-ресурсного потенціалу та його правильного використання. Сила природно-ресурсного потенціалу, його різнобічність і рівень використання у господарському обігу має вплив на розташування продуктивних сил цієї території, структуру галузі та організацію виробництва.

До природно-ресурсного потенціал залучають невідновні природні ресурси, відновні природні ресурси та екологічну місткість довкілля, яка

описує його можливість сприйняття різних антропогенних навантажень при певних розмірах без змін якісних параметрів природної системи.

У область включають індустріально-аграрну структуру господарства. Виключно Чернігівська область виробляє пожежні машини, кордну тканину для виробництва шин, білкову оболонку для харчової промисловості, окремі види обладнання для галузей АПК. Сільське господарство Чернігівщини здебільшого, за винятком олії та рибних продуктів, задовольняє потреби населення. Також область багата на корисні копалини. Велику, загальнодержавну, роль на себе беруть поклади скляних пісків (Ріпкинський район) й нафти. Нафтогазоконденсатні родовища розповсюджені в багатьох районах Чернігівщини. Велику роль відіграють родовища крейди, які розташовані, у Новгород-Сіверському районі. Промисловий комплекс Чернігівської області представлений 998 підприємствами, 928 (93,0%) з яких належить до обробної промисловості, 63 (6,3%) – виробництва та розподілу електроенергії, газоподібного палива, тепла та води, 7 (0,7%) – добувної промисловості [1]. У табл.1 наведено дані щодо індексу обсягу продукції промисловості за основними видами діяльності в Чернігівській обл. за період 2009-2015 рр.

Таблиця 1 – Індекс обсягу продукції промисловості за основними видами діяльності в Чернігівській обл. (джерело [1])

Види діяльності	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Добувна промисловість	96,3	95,2	90,7	108,4	89,6	97,3	98,0
Обробна промисловість	78,3	101,1	100,2	96,7	90,4	105,2	105,4
Виробнича та розподіл електроенергії, газу та води	88,0	103,4	101,6	85,9	100,5	101,5	101,3

Наведені дані свідчать про стрімке збільшення обсягу реалізованої промислової продукції в період 2009-2015 рр. У 2015 обсяг реалізованої промислової продукції склав 20698 млн. грн., що на 8545 млн. грн. більше, ніж у 2009 році [1].

У таблиці 2 наведено дані щодо динаміки зовнішньої торгівлі області, млн. дол. США.

Таблиця 2 – Динаміка зовнішньої торгівлі області, млн. дол. США (джерело [1])

	2010	2011	2012	2013	2014
Експорт	331,0	425,8	550,7	576,4	720,6
Товари	324,8	418,7	542,8	555,1	700,0
Послуги	6,2	7,1	7,9	21,3	20,6
Імпорт	401,1	603,0	571,9	616,4	557,6
Товари	381,2	562,5	545,1	586,0	528,7
Послуги	19,9	40,5	26,8	30,4	28,9
Сальдо зовнішньої торгівлі (+,-)	-70,1	-177,2	-21,2	-40,0	163,0

Так, у 2014 році обсяг експорту зовнішньої торгівлі товарами та послугами в області становив 720,6 млн. дол. США, імпорту 557,6 млн. дол. США. Порівняно з 2013 роком експорт збільшився на 25%, імпорт зменшився на 10,5%. У 2011 та 2013 році була порушена тенденція збільшення обсягів імпорту товарів та послуг, яка спостерігалася протягом 2010-2014 рр. У 2014 році ситуація покращилася – відбулося нарощування обсягів імпорту та імпорту. Сальдо зовнішньої торгівлі залишалось негативним до 2013 року, але у 2014 році сальдо зросло і становило 163,0 млн. дол. США. Розглядаючи ВВП Чернігівської області ми можемо сказати, що маючи такий високий природний потенціал, область не показує високих показників. Так, ВВП України становить 1 566 728 млн грн, а Чернігівської області лише 1,62%, тобто 25 381 млн.грн.

Розглядаючи видобуток основних видів корисних копалин на Чернігівщині, слід відзначити, що область є однією із найбільших центрів нафтогазовидобувної галузі в Україні. Лише на півдні регіону діє понад 230 нафтових свердловин. У п'яти районах області (Варвинському, Прилуцькому, Ічнянському, Борзнянському, Талалаївському) діє 225 свердловин. Видобуток нафти складає 500-600 тис. тонн на рік. Не зважаючи на це, область, яку називають «українським Кувейтом» багатою на «чорне золото», не стала областю, яка показує високі економічні результати [2].

Важливим і перспективним для області, яка прикордонною, є транскордонне співробітництво. Чернігівщина входить до Єврорегіону «Дніпро», згідно підписаного у травні 2003 року в Гомелі договору. Три прикордонні області Білорусі, України та Росії (Гомельська, Брянська та Чернігівська) підписали цей договір про створення Єврорегіону, головним завданням якого є розробка та реалізація спільних проектів, спрямованих на рішення актуальних для даних регіонів завдань. Міжрегіональне і прикордонне співробітництво – це важливий сегмент українсько-російсько-білоруських торговельно-економічних відносин. Підґрунтям цих відносин є історично-традиційно встановлені стосунки і сформована за останні 13 років договірно-правова база.

Таким чином, сьогодні найбільш актуальними питаннями для досягнення стійкого економічного зростання регіону є наступні: оцінка ефективності раціонального використання природних ресурсів та прогнозування на довгострокову перспективу з метою раціонального використання природного потенціалу. В регіоні слід збільшити капітальні вкладення у видобуток нафти і газу, впровадити нову систему платежів за видобуток корисних копалин, що стимулюватиме залучення інвестицій у створення нових родовищ та відбудову старих для більш ефективної праці.

Література

1. Статистичний збірник «Чернігівщина в цифрах у 2013 році» / За ред. Д. І Ашихміної. – 2014. – 156 с.
2. Голодранці українського «Кувейту» [Електронний ресурс] // Україна молода. - Режим доступу: <http://umoloda.kiev.ua/regions/0/219/0/40885/>